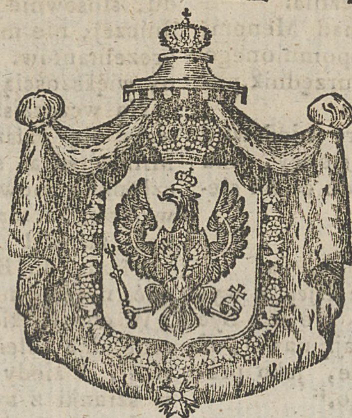
GAZETA

Wielkiego Xięstwa

POZNAŃSKIEGO.

Nakładem Drukarni Nadwornéj *W. Dekera i Spółki.* — Redaktor: *A. Wannowski.*

№ 26. — W Piątek dnia 31. Stycznia 1834.

Wiadomości krajowe.

Z Berlina, dnia 29. Stycznia.
Przybył tu: Krol. grecki Radzca stanu, nadzwyczajny Poseł i pełnomocny Minister przy dworze Królewsko-Bawarskim, Xiążę Karadja, z Monachium.

Wiadomości zagraniczne.

Królestwo Polskie.

Z Warszawy, dnia 25. Stycznia.
Noworocznik pod tytułem: Znicz wyszedł w Wilnie na początku roku bieżącego wydany przez Józefa Krzeczkowskiego. Dzieło to zaleca się doborem rzeczy w nich zawartych, obejmuje bowiem poezye dotąd drukiem nieogłoszone sławnych wierszopisów polskich, między innemi: dwa wiersze Karpińskiego, dumy na śmierć Telimeny Kropińskiego; wyjątek z trajedyi Szyllera Don Carlos, przekład Adama Mickiewicza; niektóre wiersze A. Edwarda Odyńca, A. W. Rzewuskiego, Stanisława Trembeckiego i t. p. Oprócz wierszy zawiera noworocznik ten ciekawe dotąd niedrukowane wyjątki z rękopismu Fr. Karpińskiego, składające obraz życia samego autora i kilka powieści pięknie prozą napisanych. Wydanie dzieła tego jest staranne, ozdobione kilką litograficznemi rysunkami, muzyką, przerysem wierszów Karpińskiego i t. p.

Turcya.

Z Konstantynopola, dnia 27. Grudnia.
Mieszkańcy powiatu Adana opłacają teraz mały podatek, tytułem cła od przedającéj się bawełny; co rządowi pomnożyło znacznie dochodów. — Dzisiejsza ludność całéj Syryi nie ma wynosić więcéj jak dwa miliony.

Egipt.

Z Alexandryi, dnia 3. Listopada.
Monitor Egipski z d. 26. Października pisze: „Mohawrem Bej wyjechał stąd do Syryi celem udania się do Ibrahima Baszy. Ibrahim Edhem Exendi, Poseł wysokiej Porty, wyjechał do Stambułu. Były Dej algierski przybył do Alexandryi, i tam mieszkać będzie; wpierwéj atoli chce odprawić pielgrzymkę do Mekki. Wojsku zapłacono znaczną część zaległego żołdu. Przybyło tu trzech żołnierzy indyjskich, zostających w służbie angielskiéj i osobliwszym swoim ubiorem zwracają uwagę publiczności. Zaburzenia w Kandyi miały znowu przybrać niebezpieczną postać. Mehmed Ali udał się na kilka miesięcy do Kahira.“

Austrya.

Z Wiednia, dnia 15. Stycznia.

Burmistrz miasta Frankfurtu nad Menem, Senator Gujata, przybył tu z wspomnionego miasta, a Wice-Hrabia Vaion, urzędnik poselstwa francuzkiego, z Belgradu.

Arcy Xiążę Ferdynand, który niedawno przybył ze Lwowa do tutejszéj stolicy, uda się (jak słychać) na niejaki czas do ziemi siedmiogrodzkiéj.

Włochy.

Z Medyolanu, dnia 6. Stycznia.

Gazeta tutejsza pisze: „Breve Ojca S. wydane do Biskupów hiszpańskich, nie ma być sprzyjającém Królowéj; zapewniają nawet, iż w niém jest mowa o Don Carlosie, jako prawym następcy tronu hiszpańskiego."

Niemcy.

Z Monachium, dnia 17. Stycznia.

Xiążę Leuchtenbergski wrócił z Eichstädt do tutejszéj stolicy, a po ukończonym karnawale uda się do Rzymu, gdzie matka jego, i siostra, Xiężniczka Teodora, któréj zdrowie polepsza się, ciągle bawią.

Sejm bawarski ma być zwołanym na dzień 15. lub 20. Lutego.

Tajny Radzca, Professor Schelling, został obrany członkiem korespondującym akademii umiejętności moralnych i politycznych Królewskiego instytutu francuzkiego.

Z Frankfurtu n. M., dnia 16. Stycznia.

Donoszą z Cronberg, iż pączki na drzewach wiśniowych zaczynają tam pękać, a na pewnéj dolinie koszą trawę na paszę dla bydła. Bociany wróciły już do niektórych okolic nad Menem.

Z dnia 25. Stycznia.

Journal de Francfort donosi dzisiaj: „Poczta dzisiejsza przywozi nam nader ważną wiadomość. Ministeryum hiszpańskie zostało odmienione, a imiona nowo obranych Ministrów dowodzą, że partya liberalna górę wzięła. Pan Zea, który służąc Królowéj swojéj tron od napadów Liberalistów i od reakcyi Karolistów ochraniał, został z urzędu złożony. Stronnictwo wzruszenia pokonało w Hiszpanii systemat prawnego środka. Twierdzić można, że dotychczas w Madrycie tylko szło o pytanie tyczące się sukcessyi, i że Hiszpania teraz dopiero staje się widownią rewolucyi. — Czekajmy więc następnych wypadków."

Belgia.

Z Bruxelli, dnia 16. Stycznia.

Przy końcu onegdajszéj sessyi Izby reprezentantów, uczynił Pan Brouckere wniosek, iż gdy Hrabia Felix de Merode został tymczasowie mianowany Ministrem spraw zagranicznych, i trudnił się obowiązkami tego urzędu, stósownie więc do Art. 36 ustawy zasadniczéj, nie może już być członkiem Izby reprezentantów. Wniosek ten został odrzucony większością 51 kresek przeciw 23.

Na wczorajszéj sessyi rzeczonéj Izby odbywały się dalsze obrady względem budżetu Ministerstwa spraw zagranicznych. Kilku członków mówiło o słabości tego Ministerstwa w obronie interessów krajowych. Pan Rodenbach zwrócił uwagę Ministerstwa na potrzebę wysłania do Berlina osoby zdolnéj przestrzegać nasze interesa handlowe. Rzekł on: „W chwili, kiedy Prussy zajmują się planem zrobienia kolei żelaznéj, aż do granicy belgijskiéj, i kiedy pruski system celny wchodzi w szranki z systemem Francyi i Anglii, nie mało nam zależy na rozprzestrzenieniu naszych związków handlowych z tym krajem."

Francya.

Z Paryża, dnia 18. Stycznia.

Onegdaj wieczorem o mało Theatre français nie stał się łupem płomieni. Na jednym kurytarzu, gdzie stare kulisy składane bywają, powstał, nie wiedzieć jakim sposobem, ogień, który już był część tychże ogarnął, gdy szczęśliwém zdarzeniem nadszedł tamże jeden robotnik i natychmiast krzyczeć zaczął: gore. Niezwłoczna pomoc zapobiegła dalszemu szerzeniu się płomieni i grożące niebezpieczeństwo odwrócone zostało. Rozpoczęto śledztwo sądowe w zamiarze zbadania przyczyn powstania ognia, który, jak się zdaje, podłożono.

Z dnia 19. Stycznia.

Pomiędzy petycyami, przełożonemi na wczorajszém posiedzeniu Izby Deputowanych, znajdowały się niektóre, co wielki śmiech wzbudziły. Tak np. uskarza się mieszkający w Auteuil pod Paryżem były żandarm na to, że go pensyonowano, i domaga się krzyża legii honorowéj, który mu pod przeszłym rządem przez rozporządzenie z Rambouillet pod d. 3. Sierpnia 1830. r. przyznany został. Uczeń teologii wnosił, aby wszystkie główne gościńce drzewami wysadzono, i — żeby się księżom katolickim żenić dozwolono. Te i tym podobne petycye zostały naturalnie porządkiem dziennym odrzucone. W innéj petycyi wykazywało kilku żyjących jeszcze członków, utworzonego 1780. r. przez Xięcia Luxemburgskiego na mocy przyzwolenia Ludwika XVI. legionu na wojnę o niepodległość Ameryki północnéj, iż stósownie do zawartego podówczas przez ich wodza układu z państwem południowéj Karoliny, jeszcze teraz mają od rządu północno-amerykańskiego znaczne summy do żądania; wnieśli przeto, aby Izba, na przypadek, jeżeliby zawarty naostatku z Zjedno-

czonemi Stanami traktat potwierdzić miała, ich należytość z mającéj być Amerykanom wypłaconéj summy, potrąciła. Podanie to odesłane zostało do Kommissyi mającéj się trudnić zgłębieniem wspomnionego traktatu. Na końcu tego posiedzenia nastąpiło przegłosowanie w celu wyboru nadbibliotekarza Izby. Gdy przy pierwszém przegłosowaniu żaden z trzech kandydatów nie miał przyzwoitéj większości głosów, trzeba więc było do drugiego przystąpić. Wczasie tego przepadł Pan Decaux, dotychczasowy podbibliotekarz; otrzymali bowiem od 308 przytomnych głosujących: Pan Beuchot 172, Pan Decaux 131, a Pan Adryane 5 głosów; a w skutek tego pierwszego z nich nadbibliotekarzem ogłoszono. Najbliższe publiczne posiedzenie nastąpi dopiero we Wtorek albo w Srodę (21. albo 22.).

Z dnia 21. Stycznia.

Gazety ministeryalne zawierają dzisiaj następującą depeszę z Bajonny z d. 20. Stycz., wydaną przez Ambassadora francuzkiego przy dworze hiszpańskim do Xięcia Broglie: „Ministeryum hiszpańskie częściowo odmienione zostało. W miejsce Pana Zea nastąpił Martinez de la Rosa, a w miejsce Ministra sprawiedliwości Pan Gazeli. Ministrem marynarki obecnie jest Pan Vaquez Figuerosa; tymczasowym Ministrem skarbu Pan Arnalde. Innych Ministrów zatrzymano.“ Messager wytyka kilka błędów drukarskich w téj depeszy; rozumie, że nowy Minister sprawiedliwości nie zowie się Gazeli, lecz Gareli; zaś Minister marynarki nie Figuerosa, lecz Figueroa; a zamiast Arnalde wedle Journal du Commerce czytać trzeba Arnao. — O przyczynach téj zmiany ministeryalnéj donosi dzisiaj Messager wedle pisma prywatnego z Madrytu z d. 12. m. b., co następuje: „Odkryto tu spisek Karolistów, którzy mieli zamiar zamordowania Regentki i jéj dwóch córek. Zdybano winowajców właśnie, gdy się naradzali i dowiedziano się o wszystkiém. Dwóch Radzców Stanu (między tymi Pan Azuarez), 2 Kanoników, 13 hellebardyerów i jeden Opat osadzeni w więzieniu; chcieli oni na postronnych wschodach, prowadzących do komnat Królowéj, tam wtargnąć i zamachu dokonać. W stolicy naszéj objawia się nadzwyczajne wzburzenie. W gronie gabinetu w skutek tego wypadku i memoryału Generała Llander panuje rozdwojenie. Pan Zea intryguje przeciw Panu Burgos, a ten znowu wszelkiego dokłada starania, aby obalić niepopularnego Zeę. Położenie nasze jak najzawikłańsze, a Karoliści z niego wybornie korzystać mogą.“ Do tego doniesienia dołącza Messager późniejszy jeszcze list z Madrytu z d. 14. m. b., wedle którego domniemana wiarogodna osoba redakcyą zawiadamia, że na mocy dekretu Królowéj z dn. 14. m. bież. Pan Zea i Burgos z urzędów złożeni zostali. Niezgadzałoby się to z powyżéj przytoczoną depeszą, w któréj o dymissyi Pana Burgos żadnéj nie ma wzmianki.“

List z Bajonny z d. 16. m. b. donosi: „Wedle pisma z Arragonii 5 zakonników z Huesca utworzyło w téj prowincyi nowy hufiec Guerylasów; inny oddział powstańców krząta się ciągle w górach. Niesie pogłoska, że Generał-Kapitan Arragonii z adresu Generała Llandra nie był bardzo zadowolony. Powstańcy Nawarscy znajdują się w La Borunda, a Generał Lorenzo oszańcował się w Puento la Rejna. — Goniec poselstwa angielskiego, który z Madrytu dzisiaj tu przejeżdżał, potwierdza wiadomość o odkryciu spisku, w skutek czego liczne nastąpić miały przyaresztowania. — W pismach nadeszłych tu wczoraj z San Sebastian wyczytujemy, że Generał Castanon w towarzystwie Jaureguja do Tolozy wyruszył, i że ostatni z oddziałem swoim w kierunku ku Urdach się był udał, w drodze wszelako się dowiedział, że zamknięte tam wojsko Królowéj po krótkiéj utarczce się przerznęło i z klasztoru szczęśliwie ustąpiło.“

Portugalia.

Z Lizbony, dnia 27. Grudnia.

Hrabia Saldanha przedsięwziął wyprawę ku Torres-Novas, która mu się powiodła, to jest: będące tam wiatraki uczynił niezdatnemi do użycia. Wyprawę tę uskutecznił bez żadnéj straty, albowiem znajdujące się tam wojsko Don Miguela cofnęło się.

Proponowane pośrednictwo ze strony Anglii i Hiszpanii, nie przyszło do skutku, czego się też spodziewano. Jakże bowiem można było mniemać, iż Don Miguel dobrowolnie zezwoli na to, do czego dotąd siła oręża zniewolić go nie zdołała, to jest, na złożenie korony i oddalenie się z Portugalii? Tego jednak od niego żądają, lubo jeszcze posiada armią i znaczną część kraju portugalskiego.

Anglia.

Z Londynu, dnia 19. Stycznia.

Względem pytania, czy sprawy Wschodu mogą stać się powodem do wojny, wyraża dzisiejszy Sun między innemi co następuje: „Od niejakiego czasu zatrudniają się gazety nasze rozmaitemi domysłami o wypadku obecnego przesilenia i każda nowe przytacza dowody dla ocalenia pokoju. My z naszéj strony jeden tylko uważamy za stanowczy, t. j. brak pieniędzy, nie dozwalający ani Francyi ani Anglii wydawać wojnę. Tak n. p. słyszeliśmy, że budżet francuzki nad deficit 70 mil.

narzeka, a u nas Lord Althorp nietylko nic nie ma w zapasie dla służby morskiéj i lądowéj, lecz nie jest nawet w stanie zdobyć się na środki ku zakryciu niedoborów. Wśród takowych okoliczności przymuszeni jesteśmy pozwolić Rossyi, aby działała podług swego upodobania; my zaś powinniśmy tylko usiłować taką przybrać postać, abyśmy wspaniałomyślnie powiedzieć mogli, że nas nikt nie obraził."

Dania.

Z Kopenhagi, dnia 11. Stycznia.

Czasopismo Dagen umieściło plan związku z najważniejszemi portami nad morzem Baltyckiém, używając do tego statków parowych. Zamysł ten popiera bardzo wiele osób, i można mieć nie płonną nadzieję, iż projekt ten przyjdzie do skutku. Na przyszłą wiosnę zaprowadzony ma być dwa razy na tydzień związek z Kopenhagi do Swinemünde i Szczecina. Towarzystwo kupiło tym celem statek parowy „Rose".

Szwecya.

Z Sztokholmu, dnia 3. Stycznia.

Twierdzą za rzecz niewątpliwą, iż Radzca Stanu de la Gardie, został mianowany Marszałkiem przyszłego Sejmu.

Według postanowienia królewskiego, tak nazwany wielki teatr w Sztokolmie, nie mogąc się utrzymać z swoich dochodów, będzie zamkniętym od d. 1. Czerwca r. b.

Podpisana księgarnia przyjmuje prenumeratę, wynoszącą 4 Talary rocznie na znajome pismo peryodyczne: *„Czasopismo naukowe Lwowskie na rok* 1834." Pismo to utrzymuje się od lat wielu i między innemi artykułami, umieszcza także płody pośmiertne Józefa Maxymiliana Ossolińskiego, tak zaszczytnie znanego w literaturze polskiéj autora.

Księgarnia Heinego et Comp., w Poznaniu w Starym Rynku pod No. 85.

OBWIESZCZENIE.

W dniu 18. Lutego r. b. i w dni następne rano i popołudniu, w probostwie w Chlewie powiecie Ostrzeszowskim, pozostałość ruchoma ś. p. X. proboszcza Pietrzykowskiego w drodze aukcyi sprzedaną zostanie, o którym terminie kupna chęć mających uwiadomia się niniejszém.

Do téj pozostałości należą: 5 wołów, 7 krów, 5 cieląt, 118 owiec, 5 koni, 11 świń, 17 ulów, zboże w ziarnie, porządki gospodarcze, meble, porcelana, szkło, pościel, bielizna i sprzęty domowe. Inwentarz żywy najprzód przeda się.

Krotoszyn, dnia 28. Stycznia 1834.

Król. Sądu Ziemiańsk. Sekretarz,
Nawarra.

Oberza w Ostrowie.

Urządziwszy z troskliwym na wszelkie potrzeby i wygody względem, oberzą pod godłem złotéj korony w własnym moim nowo wystawionym domu pod Nrem 11. w rynku, opatrzoną w dobre i bezpieczne stajnie, połączoną z traktyernią i gotowym zapasem obroków, polecam się szanownéj Publiczności z zapewnieniem skoréj usługi i cen umiarkowanych. — Ostrow, d. 20. Stycznia 1834.

Brygitta Milbitz, kupcowa.

Wino krajowe

czerwone i białe po 6, 8, 10 i 12 sgr. kwarta, jako też

Wschowskie kiełbasy

są do nabycia u Ernesta Weicher w rynku Nr. 82.

Dnia 8. Lutego r. b. dam drugi, a zarazem ostatni téj zimy bal w sali Hotelu Warszawskiego. Donosząc szanownéj Publiczności o tém, nadmieniam, że lista zbierająca podpisy na ten bal, krąży już po mieście.

Poznań, dnia 28. Stycznia 1834.

Heitmann.

Wyciąg z Berlińskiego kursu papierów i pieniędzy.

Dnia 28. Stycznia 1834.	Papierami	Gotowizną
Obligi długu państwa . .	po $97\frac{1}{2}$	po 97
Obligi bankowe aż do włącznie lit. H.	—	—
Zachodnio-Pruskie listy zastawne	$98\frac{1}{2}$	98
Listy zastawne W. Xięstwa Poznańskiego. . . .	—	$101\frac{1}{8}$
Wschodnio-Pruskie . . .	$99\frac{5}{8}$	$99\frac{1}{8}$
Szlaskie	—	$105\frac{3}{4}$

Ceny zboża na Pruską miarę i wagę w Poznaniu.

Dnia 29. Stycznia 1834.

	Tal.	śgr.	fen.	*do*	Tal.	śgr.	fen.
Pszenica . .	1	12	6	—	1	14	—
Żyto . . .	1	—	—	—	1	1	3
Jęczmień . .	—	13	—	—	—	16	—
Owies . . .	—	14	—	—	—	16	3
Tatarka . .	—	15	—	—	—	17	—
Groch . . .	1	2	6	—	1	5	—
Ziemiaki . .	—	9	—	—	—	10	—
Siana cetnar à 110 ff. . .	—	20	—	—	—	21	—
Słomy kopa à 1200 ff . .	4	5	—	—	4	7	6
Masła garniec	1	20	—	—	1	25	—